

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH

Bruksela, dnia 19.10.2006
KOM(2006)545 wersja ostateczna

KOMUNIKAT KOMISJI

Plan działania na rzecz racjonalizacji zużycia energii: sposoby wykorzystania potencjału

{SEC(2006)1173}
{SEC(2006)1174}
{SEC(2006)1175}

SPIS TREŚCI

1.	Wprowadzenie.....	3
2.	Cel i zakres.....	5
3.	Potencjalne oszczędności i skutki	5
4.	Kontekst	9
5.	Polityki i działania.....	9
5.1.	Dynamiczne wymagania w zakresie charakterystyki energetycznej dla produktów zużywających energię, budynków i usług energetycznych.....	10
5.2.	Poprawa w zakresie przetwarzania energii	14
5.3.	Zmiany w transporcie.....	16
5.4.	Finansowanie energooszczędności, bodźce ekonomiczne i ceny energii	17
5.5.	Zmiana zachowania wobec energii	19
5.6.	Partnerstwa międzynarodowe	21
6.	Wnioski i dalsze kroki.....	21

Załącznik

1. WPROWADZENIE

Unia Europejska stoi przed niespotykanymi dotąd wyzwaniami związanymi z energią i wynikającymi ze wzrastającego uzależnienia od importu, obaw dotyczących dostaw paliw kopalnych na całym świecie oraz wyraźnie dostrzegalnych zmian klimatu. Pomimo tego Europa wciąż marnotrawi co najmniej 20% swojej energii ze względu na brak efektywności. Unia Europejska może i musi dawać przykład ograniczając skalę nieefektywności energetycznej, korzystając ze wszystkich dostępnych instrumentów polityki na wszystkich szczeblach administracji rządowej i społeczeństwa.

Bezpośrednia cena, jaką przyjdzie nam zapłacić za naszą niezdolność do racjonalnego gospodarowania energią wyniesie ponad 100 mld euro rocznie do 2020 r.¹ Wykorzystanie potencjału oszczędności związanego z racjonalnym gospodarowaniem energią jest zasadniczym elementem polityki Wspólnoty w dziedzinie energii. Jest to jednocześnie zdecydowanie najbardziej efektywny sposób zwiększenia bezpieczeństwa dostaw energii, zmniejszania emisji dwutlenku węgla, wzrostu konkurencyjności i stymulowania rozwoju szerokiego wiodącego rynku energooszczędnych technologii i produktów. Powyższe jest również prawdziwe, w przypadku gdy bierze się pod uwagę koszty inwestycyjne wymagane dla wykorzystania tego potencjału oszczędności. Potrzeba wzmocnionej polityki mającej na celu osiągnięcie bardziej energooszczędnych wzorców zużycia i produkcji została podkreślona w Zielonej Księdze Komisji „Europejska strategia na rzecz zrównoważonej, konkurencyjnej i bezpiecznej energii”². Na posiedzeniu, które odbyło się wiosną 2006 r.³ Rada Europejska wezwała do pilnego przyjęcia ambitnego i realistycznego Planu działania na rzecz racjonalizacji zużycia energii, uwzględniając ponad 20% potencjał oszczędności UE do 2020 r.

Wykorzystanie tego potencjału będzie wymagać znacznej zmiany naszego podejścia do zużycia energii. Europa będzie potrzebować ponad dwukrotnej poprawy efektywności energetycznej w stosunku do ostatnich lat. Zmiana paradygmatu jest konieczna w celu zmiany wzorców zachowania naszego społeczeństwa; pozwoli ona na zużywanie mniejszej ilości energii przy jednoczesnym utrzymaniu tej samej jakości życia. Producenci powinni być zachęceni do rozwijania bardziej energooszczędnych technologii i produktów, a konsumenci będą potrzebować silniejszych zachęt do zakupu takich produktów i racjonalnego korzystania z nich. Stosowanie najlepszych dostępnych technologii będzie mieć zasadnicze znaczenie. Chociaż osiągnięcie celu tego planu działania jest możliwe poprzez stosowanie istniejących technologii, jest jednak rzeczą oczywistą, że należy jednocześnie wspierać wprowadzanie nowoczesnych technologii innowacyjnych w czasie trwania planu działania.

Wykorzystanie 20% potencjału oszczędności do 2020 r., równe około 390 Mtoe, przyniesie duże korzyści w zakresie zużycia energii i ochrony środowiska. Poziom emisji CO₂ powinien zostać zmniejszony w UE o 780 Mt CO₂ zgodnie ze scenariuszem podstawowym, dwukrotnie więcej niż przewiduje Protokół z Kioto do 2012 r. Dodatkowe wydatki inwestycyjne na bardziej efektywne i innowacyjne technologie zostaną wyrównane (a nawet przekrocza) przez ponad 100 mld EUR rocznych oszczędności paliwa.

¹ 390 Mtoe - 48 USD za baryłkę bez podatku.

² COM (2006) 105 wersja ostateczna z dnia 8.3.2006 r.

³ Konkluzje Prezydencji z dnia 23-24 marca 2006 r. 7775/1/06 REV1 z dnia 18 maja 2006 r.

Niniejszy dokument wyznacza plan działania dla wykorzystania potencjału oszczędności i utrzymania pozycji Europy jako jednego z najbardziej efektywnych regionów świata pod względem zużycia energii. Polityki i środki zawarte w planie opierają się na konsultacjach dotyczących Zielonej Księgi w sprawie racjonalizacji zużycia energii⁴. Zainteresowane strony uczestniczące w procesie konsultacji wyraźnie poparły większość z nich. Główne elementy poruszane w analizie oraz odpowiedzi na pytania zawarte w Zielonej Księdze w sprawie racjonalizacji zużycia energii odnosiły się do potrzeby poprawy dostępności i jakości informacji dotyczących zużycia energii oraz dostępnych energooszczędnych technologii i technik. Efektywność energetyczna w sektorze budowlanym została uznana za główny priorytet. Racjonalizacja zużycia energii w sektorze transportu była uważana za kwestię o szczególnym znaczeniu, ponieważ sektor ten wykorzystuje większość produktów petrochemicznych i charakteryzuje się najszybciej rosnącym poziomem emisji. W sektorze przemysłu podkreśla się możliwość znacznego ograniczenia zapotrzebowania na energię i redukcji emisji CO₂. Odpowiedzi dały impuls do wykorzystania szerokiego zestawu instrumentów dotyczących polityk na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym (m.in. szersze stosowanie ukierunkowanych i spójnych środków podatkowych, internalizacja kosztów zewnętrznych, pełne wsparcie państw członkowskich poprzez krajowe plany działania na rzecz racjonalizacji zużycia energii, niewiążące wytyczne, oznakowania i cele oraz wiodąca rola sektora publicznego w zakresie zamówień). Wezwano również do opracowania wiążących minimalnych wymogów w zakresie energooszczędności.

Ponadto opinia Parlamentu Europejskiego w sprawie Zielonej Księgi⁵ zawiera ponad 100 zaleceń. Są one również w dużym stopniu zgodne z propozycjami zawartymi w planie działania. Grupa Wysokiego Szczebla do spraw konkurencyjności, energii i ochrony środowiska ustanowiona przez Komisję i skupiająca odnośne zainteresowane strony⁶ dostarczyła swój wkład i wsparcie dla celu osiągnięcia 20% potencjalnych oszczędności energii UE do 2020 r.

⁴ „Zielona Księga w sprawie racjonalizacji zużycia energii czyli jak uzyskać więcej mniejszym nakładem środków”, COM (2005) 265 wersja ostateczna z dnia 22 czerwca 2005 r. Podczas konsultacji publicznych w sprawie Zielonej Księgi otrzymano łącznie 241 odpowiedzi wzywających do działania we wszystkich sektorach energii. (Dokument roboczy służb Komisji (SEC(2006)693 z dnia 29 maja 2006 r.)).

⁵ Sprawozdanie Parlamentu Europejskiego P6_A(2006)0160 z dnia 3 maja 2006 r.

⁶ Pierwsze sprawozdanie Grupy Wysokiego Szczebla zostało przygotowane dnia 2 czerwca 2006 r. („Wkład do zintegrowanego podejścia dotyczącego polityk w zakresie konkurencji, energii i środowiska – funkcjonowanie rynku energii, dostęp do energii, wydajność energetyczna i system handlu uprawnieniami do emisji UE”; http://ec.europa.eu/enterprise/environment/hlg/hlg_en.htm). Sprawozdanie to zawiera w szczególności szereg zaleceń mających na celu zwiększenie efektywności energetycznej.

2. CEL I ZAKRES

Plan działania przedstawia ramy polityk i środki, jakie należy wprowadzić w celu intensyfikacji procesu wykorzystania ponad 20% szacowanych potencjalnych oszczędności w rocznym zużyciu energii pierwotnej UE do 2020 r.⁷ Plan zawiera zbiór opłacalnych ekonomicznie środków⁸ i proponuje natychmiastowe rozpoczęcie działań priorytetowych i stopniowe rozpoczęcie innych działań w okresie sześciu lat objętych planem. W celu wykorzystania pełnego potencjału do roku 2020 konieczne będzie podjęcie kolejnych działań.

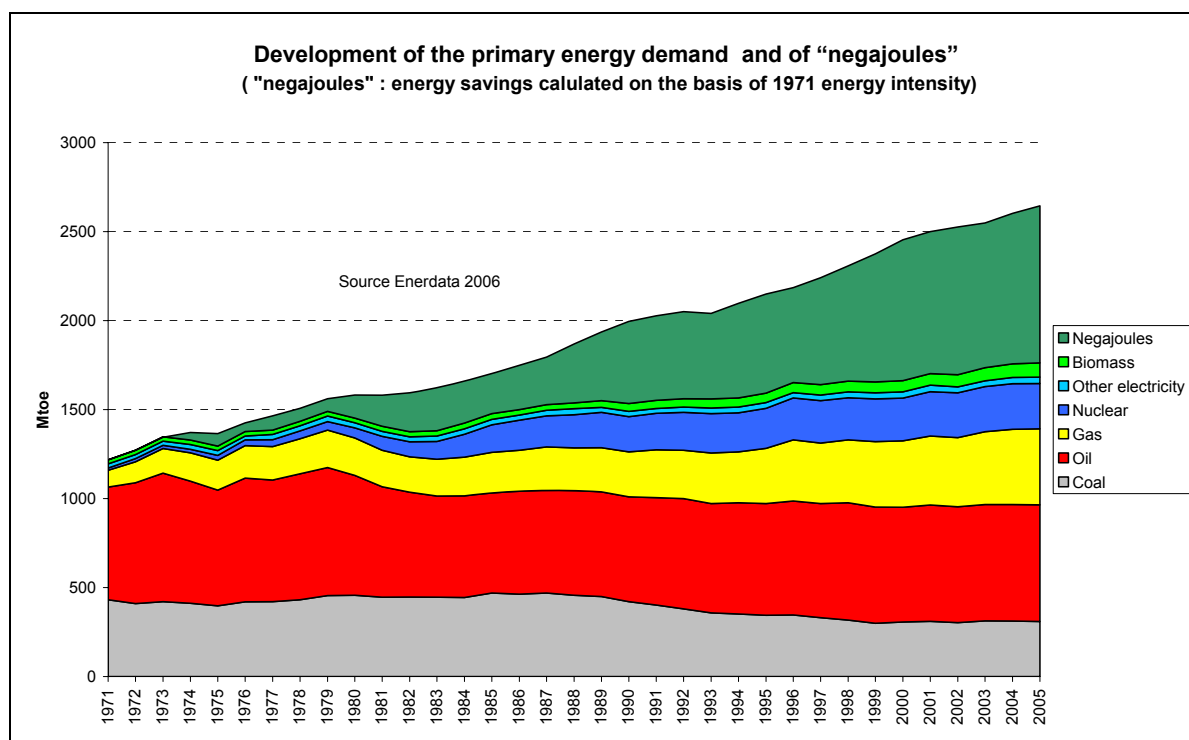
Plan działania ma na celu mobilizację społeczeństwa, decydentów na wszystkich szczeblach administracji rządowej i podmiotów rynkowych oraz przekształcenie wewnętrznego rynku energii w taki sposób, by zapewnić obywatelom UE najbardziej energooszczędną infrastrukturę, domy, urządzenia, procesy, rodzaje transportu i systemy energetyczne na świecie. Biorąc pod uwagę znaczenie czynnika ludzkiego w zmniejszaniu zużycia energii omawiany plan działania zachęca również obywateli do wykorzystywania energii w sposób możliwie najbardziej racjonalny. Energooszczędność to nie tylko kwestia prawodawstwa, ale również świadomego wyboru konsumentów.

3. POTENCJALNE OSZCZĘDNOŚCI I SKUTKI

Rysunek 1 poniżej pokazuje, w jaki sposób racjonalizacja zużycia energii przyczyniła się do ograniczenia energochłonności w UE na przestrzeni ostatnich 35 lat. Pokazuje, że do 2005 r. „megadżule” (lub zużycie energii do uniknięcia dzięki oszczędnościom) stały się najważniejszymi zasobami energii.

⁷ Por. z podstawą. Zobacz COM (2005) 265 wersja ostateczna z 22 czerwca 2005 r.

⁸ Chociaż dokładną interpretację efektywności kosztowej w prawodawstwie Wspólnoty dotyczącym energooszczędności celowo pozostawiono państwom członkowskim, metoda najniższego kosztu cyklu życia (LCC) wykorzystana przy realizacji inwestycji przewidzianych w dziedzinie energii (po stronie podaży i popytu) jest ogólnie uważana za najprostszy i najłatwiejszy do interpretacji środek oceny ekonomicznej.

Rysunek 1

Chociaż energooszczędność zwiększyła się znacznie w ciągu ostatnich lat, wciąż istnieje techniczna i ekonomiczna możliwość zaoszczędzenia przynajmniej 20% całkowitej energii pierwotnej do 2020 r., ponad oszczędności już uzyskane dzięki efektom cenowym i zmianom strukturalnym w gospodarce, naturalnemu zastępowaniu technologii i istniejącym środkom. Częściowo ze względu na duży udział sektora budowlanego w całkowitym zużyciu największy potencjał ekonomicznie uzasadnionych oszczędności leży w sektorze budownictwa mieszkaniowego (gospodarstwa domowe) i handlowego (sektor usług), gdzie pełny potencjał szacowany jest obecnie odpowiednio na około 27% i 30% zużycia energii. W budownictwie mieszkaniowym największe możliwości w tym zakresie daje modernizacja i izolacja murów i dachów, natomiast w budownictwie handlowym udoskonalenie systemów zarządzania energią. Udoskonalone urządzenia i inny sprzęt wykorzystujący energię wciąż stwarzają olbrzymie możliwości oszczędności energii. W przemśle wytwórczym całkowity potencjał jest szacowany na około 25%, a najważniejsze znaczenie mają tu urządzenia peryferyjne, takie jak silniki, wentylatory i oświetlenie⁹. W sektorze transportu podobne potencjalne oszczędności szacuje się na 26%, w tym związane z przechodzeniem na inne

⁹ Obecnie 20% całkowitej produkcji energii elektrycznej zużywa się na oświetlenie. Według badań przyjęcie bardzo energooszczędnej technologii diody elektroluminescencyjnej (LED) już dostępnej na rynku, pozwoliłoby do 2015 r. zaoszczędzić 30% obecnego zużycia energii w przypadku ogólnego oświetlenia i 50% do 2025 r.

formy transportu.¹⁰ zgodnie z przeglądem śródtterminowym Białej Księgi w sprawie transportu¹¹.

Sektor	Zużycie energii (Mtoe) w 2005 r.	Zużycie energii (Mtoe) w 2020 r. (w/g obecnej tendencji)	Potencjał oszczędności energii w 2020 r. (Mtoe)	Pełny potencjał oszczędności energii w 2020 r. (Mtoe)
Gospodarstwa domowe (budynki mieszkaniowe)	280	338	91	27%
Budownictwo handlowe (sektor usług)	157	211	63	30%
Transport	332	405	105	26%
Przemysł wytwórczy	297	382	95	25%

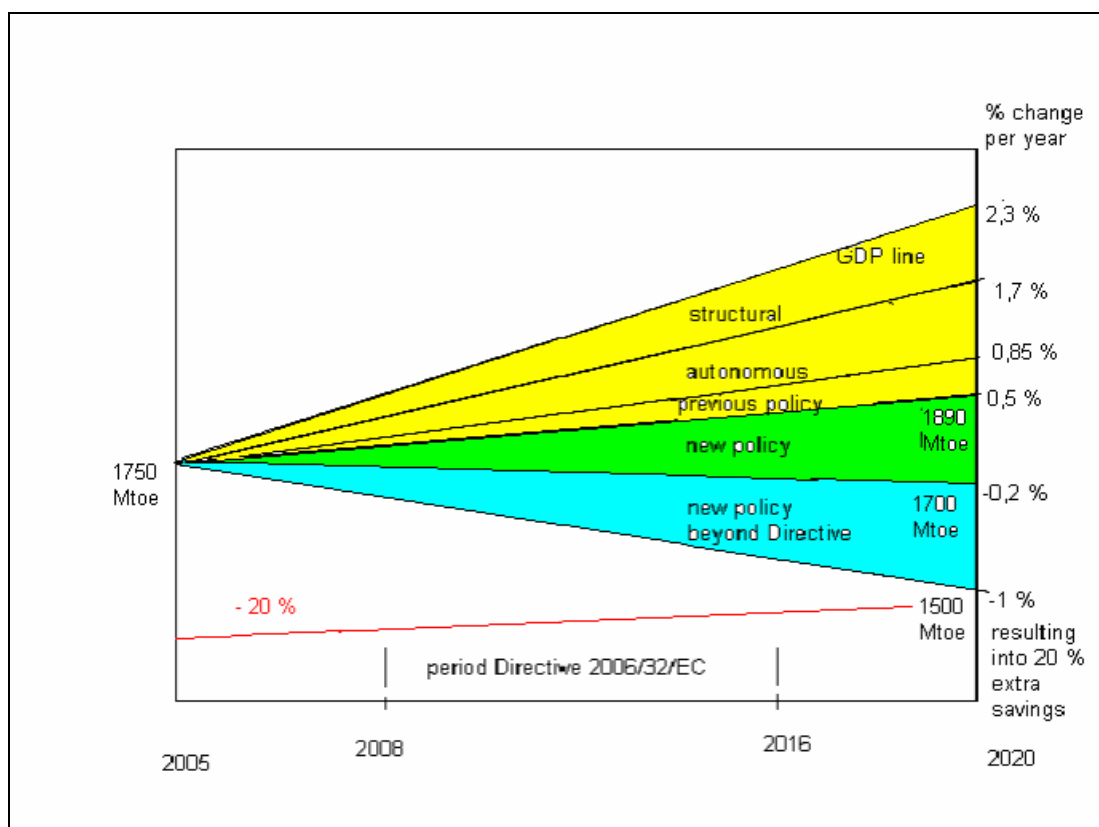
Rysunek 2 Szacunki dotyczące pełnego potencjału oszczędności energii w sektorach odbiorców końcowych¹²

Na podstawie przedstawionego powyżej scenariusza dotyczącego pełnego potencjału w sektorach odbiorców końcowych dodatkowe oszczędności związane z nowymi politykami i środkami oraz wynikające ze wzmocnienia istniejących, szacowane są maksymalnie na 20% (1,5% lub 390 Mtoe rocznie) do 2020 r. (w tym oszczędności w sektorach odbiorców końcowych i na poziomie przetwarzania energii). Należy do nich dodać spadek energochłonności wynoszący 1,8% lub 470 Mtoe rocznie w związku z oczekiwanymi zmianami strukturalnymi, skutkami wdrożonych uprzednio polityk i niezależnych zmian będących następstwem naturalnego zastępowania technologii, zmian cen energii itp. Wyniki te zostały przedstawione na rysunku 3, na którym sformułowanie „wcześniejsza polityka” odnosi się do prawodawstwa na poziomie UE, które już zostało przyjęte i wdrożone; sformułowanie „nowa polityka” oznacza środki, które są obecnie wdrażane i dalej wzmacniane w ramach planu działania; sformułowanie „nowe działania strategiczne wykraczające poza dyrektywy” odnosi się do polityk i środków opracowanych w niniejszym planie działania.

¹⁰ Wuppertal Institute 2005, w oparciu o Mantzos (2003) i „*Economic Evaluation of Sectoral Emission Reduction Objectives for Climate Change*”, ECOFYS, marzec 2001. Dodatkowe informacje dostępne są w Sprawozdaniu końcowym dotyczącym oceny wpływu (CLWP: 2006/TREN/032), Aneks 4. Lipiec 2006 r.

¹¹ Komunikat Komisji dla Rady i Parlamentu Europejskiego „Utrzymać Europę w ruchu - Zrównoważona mobilność dla naszego kontynentu. Przegląd średniookresowy Białej Księgi Komisji Europejskiej dotyczącej transportu z 2001”; COM(2006) 314 wersja ostateczna.

¹² Źródło: Komisja Europejska, UE-25 Podstawowy scenariusz i Wuppertal Institute 2005.

Rysunek 3: Roczny spadek energochłonności¹³

Działania określone w planie stanowią spójny i współzależny pakiet środków, które umożliwią UE osiągnięcie celu, czyli 20% potencjalnych oszczędności energii w uzasadniony ekonomicznie sposób do 2020 r. Przyniosą one korzyści, mianowicie poprawę stanu środowiska, ograniczenie importu paliw kopalnych, zwiększoną konkurencyjność przemysłu UE, wzrost możliwości eksportu nowych energooszczędnych technologii oraz pozytywny wpływ na zatrudnienie. Stanowią również ambitny cel znacznie przewyższający średnie roczne zmniejszenie energochłonności mające miejsce w poprzednich dziesięcioleciach.

¹³

1,5% zmniejszenie zużycia energii pierwotnej dodane do 1,8% obecnej rocznej tendencji zmniejszania energochłonności, składającego się z wpływu wcześniejszego prawodawstwa Wspólnoty na wydajność energetyczną (0,35% rocznie) i innych wpływów (0,6% w związku ze zmianami strukturalnymi i 0,85% w związku z „niezależnym zmniejszeniem zużycia energii” np. w związku z normalnym rocznym zastępowaniem technologii). Wszystkie wymienione zmiany doprowadzą do zmniejszenia energochłonności o 3,3% rocznie, co przyczyni się do ograniczenia średniego rocznego wzrostu zużycia energii do 0,5% przy założeniu średniego rocznego wzrostu PKB w wysokości 2,3%. Odniesienie do dyrektywy 2006/32/WE na rysunku 3 ma na celu zilustrowanie celu zaoszczędzenia 9% energii w okresie 2008-2016. Oprócz potencjału efektywności energetycznej do wykorzystania możliwe są znaczne około 20% oszczędności poprzez zapobieganie marnotrawstwu energii podczas przetwarzania i przesyłu energii.

4. KONTAKST

Plan działania podkreśla najważniejsze propozycje i sytuuje je w kontekście politycznym. Propozycje te uwzględniają ostatnio przyjęte prawodawstwo na poziomie UE i na innych szczeblach, które już przyczyniło się do uczynienia Europy światowym liderem w dziedzinie efektywności energetycznej. Ponadto Komisja proponuje natychmiastowe rozpoczęcie 10 działań priorytetowych obejmujących wszystkie sektory związane z energią i ich możliwie najszybsze wdrażanie dla osiągnięcia maksymalnego efektu. Państwa członkowskie, władze regionalne i lokalne oraz inne zainteresowane strony wzywa się do podjęcia uzupełniających środków w celu wzmocnienia i intensyfikacji wdrażania.

Załącznik zawiera wyczerpujący wykaz środków wraz z harmonogramem. Pełną listę zaproponowanych środków oraz dodatkowe informacje dotyczące zużycia energii, potencjalnych oszczędności, inicjatorów i podmiotów wdrażających oraz skutków zawiera załączony dokument roboczy służb Komisji zatytułowany „Analiza Planu działania na rzecz racjonalizacji zużycia energii”¹⁴. Załączone jest również sprawozdanie z oceny wpływu oraz jego streszczenie¹⁵.

5. POLITYKI I DZIAŁANIA

Energooszczędność jest przede wszystkim kwestią związaną z kontrolowaniem i zmniejszaniem zapotrzebowania na energię, chociaż konieczne są także ukierunkowane działania zarówno w odniesieniu do zużycia energii, jak i dostaw energii. Opcja *status quo* nie mogłaby zostać przyjęta.

Zasadnicze znaczenie ma pełne wdrożenie i wykonanie istniejących i przyszłych ram regulacyjnych. Dlatego Komisja konsekwentnie kontynuuje, za pomocą środków prawnych, należytą transpozycję i stosowanie prawa Wspólnoty związanego z efektywnością energetyczną, w tym prawodawstwa dotyczącego wewnętrznego rynku energii, budynków i urządzeń.

Plan działania zawiera ukierunkowane środki sektorowe i horyzontalne, opisane poniżej. Po pierwsze, konieczne jest określenie dynamicznych wymagań w zakresie charakterystyki ekonomicznej w odniesieniu do szerokiej gamy produktów, budynków i usług. Potrzebne są również ukierunkowane instrumenty w sektorze przetwarzania energii w celu poprawy wydajności w zakresie nowej i istniejącej zdolności produkcji energii oraz ograniczenia strat związanych z przesyłem i dystrybucją. W odniesieniu do sektora transportu niezbędne jest kompleksowe i spójne podejście obejmujące różne podmioty, w tym producentów silników i opon, kierowców, dostawców ropy naftowej/ paliwa i urbanistów w dziedzinie infrastruktury.

Po drugie, zasadnicze znaczenie dla racjonalizacji zużycia energii i przede wszystkim dla ogólnej wydajności ekonomicznej mają stosowne i odzwierciedlające koszty sygnały cenowe. Jednocześnie potrzebne są udoskonalone narzędzia finansowe i bodźce ekonomiczne we wszystkich sektorach, wdrażane w pełnej zgodności ze stosowanymi zasadami pomocy państwa. Od początku wzywa się do podnoszenia świadomości i zmiany zachowań.

¹⁴ SEC(2006) 1173.

¹⁵ SEC(2006) 1174 i SEC(2006) 1175.

Konieczne również jest pilne zajęcie się kwestiami dotyczącymi energooszczędności na poziomie światowym, w ramach partnerstw międzynarodowych i włączeniem np. zbywalnych towarów, takich jak urządzenia.

Innowacje i technologia także odgrywają kluczową rolę. Najbliższy strategiczny plan technologii w dziedzinie energetyki, który ma być przyjęty w 2007 r., zapewni spójne długoterminowe technologie w zakresie energii i będzie miał decydujące znaczenie w generowaniu dalszych zysków w zakresie wydajności uwarunkowanych od technologii w całym społeczeństwie. Należy zwrócić szczególną uwagę na możliwości, jakie dają technologie teleinformatyczne (ICT).¹⁶ Jedynie po wprowadzeniu wszystkich środków możliwe będzie pełne wykorzystanie potencjału. Będzie to wymagać dodatkowych zasobów poświęconych energooszczędności na wszystkich poziomach, w tym na poziomie Komisji.

Potencjalne oszczędności oraz możliwe skutki niektórych środków są większe lub bardziej widoczne niż inne, co przedstawia sprawozdanie z oceny wpływu. Zaproponowane w planie działania środki będą również podlegać indywidualnym analizom oceny wpływu. Monitorowanie i aktualizacja planu działania są konieczne, a przeglądy śródkresowe będą przeprowadzone w 2009 r. między innymi na podstawie krajowych planów działania na rzecz racjonalizacji zużycia energii¹⁷ oraz strategicznych przeglądów energetyki UE.

5.1. Dynamiczne wymagania w zakresie charakterystyki energetycznej dla produktów zużywających energię, budynków i usług energetycznych

W prawie wspólnotowym obowiązują kompleksowe ramy dyrektyw i rozporządzeń mające na celu zwiększanie wydajności energetycznej produktów wykorzystujących energię, budynków i usług. Obejmują one dyrektywę w sprawie ekoprojektu¹⁸, rozporządzenie w sprawie wspólnotowego programu znakowania sprawności energetycznej urządzeń biurowych (rozporządzenie w sprawie Energy Star)¹⁹, dyrektywę w sprawie oznakowania²⁰ i jej 8 dyrektyw wykonawczych, dyrektywę w sprawie efektywności końcowego wykorzystania energii i usług energetycznych²¹ oraz dyrektywę w sprawie charakterystyki energetycznej budynków²². Komisja będzie zachęcać państwa członkowskie do ambitnego wdrażania i wykonania tych instrumentów w celu zapewnienia szybkiego rozwoju europejskiego rynku wewnętrznego energooszczędnych produktów i usług w zakresie energii oraz długotrwałych przemian rynkowych²³. Tam, gdzie możliwe jest podjęcie dodatkowych środków legislacyjnych i pomocniczych dla wzmocnienia i przyspieszenia rozwoju tego rynku, wymienione środki będą miały pierwszeństwo.

¹⁶ Powszechne korzystanie z urządzeń ICT wymaga znacznego zwiększenia energooszczędności półprzewodników i technologii w dziedzinie baterii. Komisja będzie wspierać badania w tych dziedzinach na mocy siódmego ramowego programu badań naukowych i rozwoju, zgodnie z pierwszym rocznym sprawozdaniem na temat europejskiego społeczeństwa informacyjnego (COM (2006) 215).

¹⁷ Wymagane na mocy dyrektywy 2006/32/WE w sprawie efektywności końcowego wykorzystania energii i usług energetycznych, Dz.U. L 114 z 27.4.2006, str. 64.

¹⁸ Dz.U. L 191 z 22.7.2005, str. 29.

¹⁹ Rozporządzenie (WE) nr 2422/2001.

²⁰ Dyrektywa 92/75/WE, Dz.U. L 297 z 13.10.1992, str. 16-19.

²¹ Dz.U. L 114 z 27.4.2006, str. 64.

²² Dz.U. L 1 z 4.1.2003, str. 65.

²³ W obszarze prawodawstwa dotyczącego wydajności energetycznej prowadzone są obecnie postępowania w sprawie naruszenia przeciwko 20 państwom członkowskim, zarówno w związku z brakiem powiadomienia jak i niewłaściwym stosowaniem.

(1) Zwiększanie efektywności energetycznej produktów

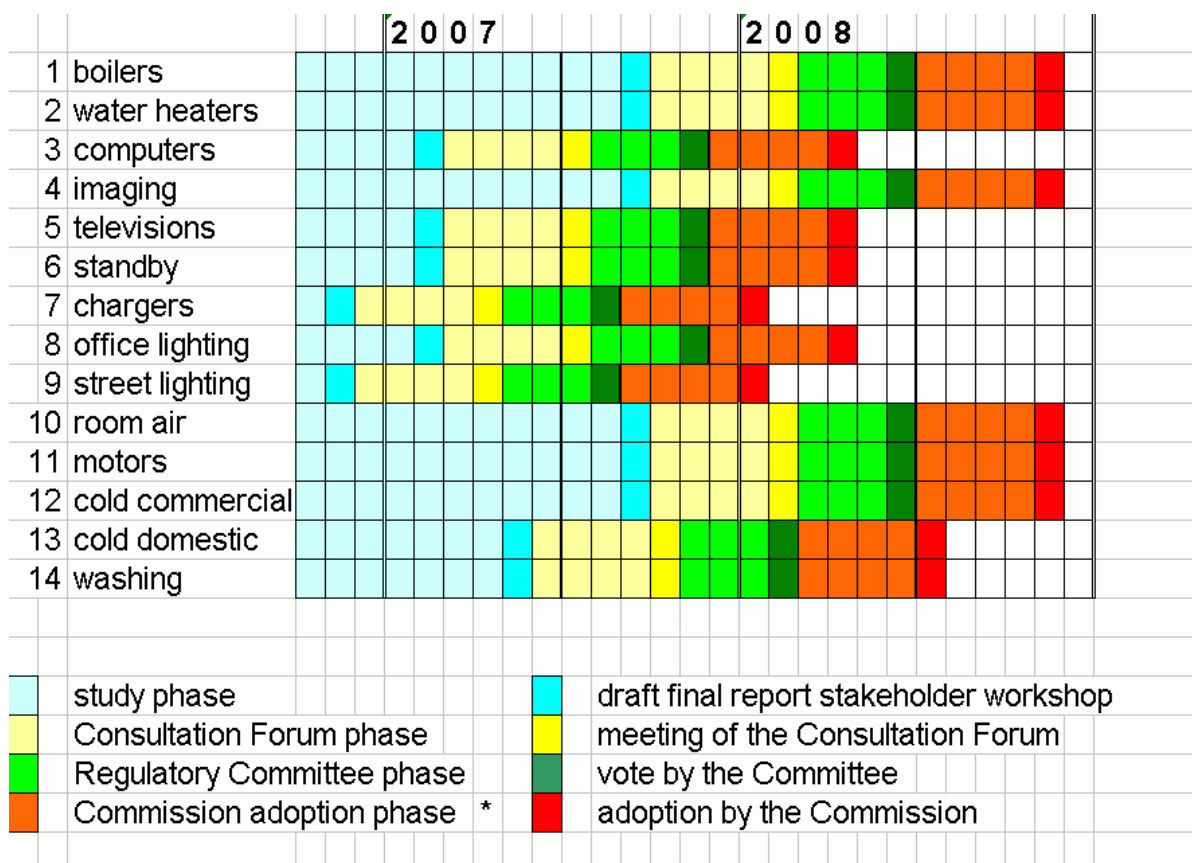
Konsumenci nie uwzględniają w wystarczającym stopniu korzyści gospodarczych płynących ze stosowania energooszczędnych urządzeń i sprzętu. Jednakże wybory konsumentów dotyczące zakupowanych towarów mają zasadnicze znaczenie dla osiągnięcia pomyślnych wyników. Energooszczędność powinna stać się kluczowym elementem branym pod uwagę przy wyborach konsumentów. Komisja uważa stosowanie dynamicznych norm w zakresie energooszczędności w połączeniu z oceną wydajności i systemami oznakowania za skuteczne narzędzie informowania konsumentów i większego ukierunkowania rynku na energooszczędność.

Działanie priorytetowe nr 1

Oznakowanie urządzeń i sprzętu oraz minimalne wymagania eksploatacyjne

Uaktualnione i dynamiczne oznakowanie oraz minimalne normy eksploatacyjne dla urządzeń i innego sprzętu wykorzystującego energię będą opracowywane od 2007 r. na podstawie dyrektywy w sprawie oznakowania i dyrektywy w sprawie ekoprojektu. Szczególną uwagę należy poświęcić ograniczaniu strat w trybie gotowości zasilania. Komisja rozpocznie przyjmowanie takich norm dla 14 grup produktów priorytetowych, by umożliwić zatwierdzenie wszystkich do końca 2008 r. W celu zwiększenia swojej skuteczności działania Komisja dokona przeglądu dyrektywy ramowej 92/75/WE w sprawie etykietowania. Istniejące klasyfikacje oznakowania zostaną uaktualnione.

W 2007 r. Komisja rozpocznie proces przyjmowania minimalnych norm eksploatacyjnych (wymagania w zakresie ekoprojektu) w formie dyrektyw wykonawczych w odniesieniu do 14 grup produktów priorytetowych, w tym kotłów, grzałek, sprzętu elektronicznego powszechnego użytku, kopiarek, odbiorników telewizyjnych, urządzeń w trybie gotowości, urządzeń do ładowania akumulatorów, oświetlenia, silników elektrycznych i innych produktów zgodnie z niżej podanym harmonogramem. Dyrektywy te obejmą również w możliwie największym stopniu wskazania dotyczące wymagań w przyszłości, np. 5 lat później w celu przygotowania producentów do nowych wymogów w cyklu projektowania. Komisja zagwarantuje terminowe opracowanie właściwych metod pomiarowych poprzez CEN/CENELEC lub inne właściwe środki. Produkty niespełniające ustalonych wymogów minimalnych nie będą mogły zostać wprowadzane na rynek.

* includes WTO notification, translations and reinforced scrutiny by European Parliament

Ponadto w 2007 r. Komisja przyjmie plan prac w celu realizacji do 2010 r. wewnętrznego rynku dodatkowych produktów wykorzystujących energię. Powinno to zagwarantować, że produkty zużywające znaczną część całkowitego zużycia energii będą objęte minimalnymi normami UE i systemami oceny/oznakowania wydajności energetycznej na podstawie dyrektywy w sprawie ekoprojektu i/lub dyrektywy w sprawie etykietowania (opartej na metodologii najmniejszych kosztów cyklu życia zawartej w dyrektywie). Do 2010 r. wyżej wymienionymi normami zostanie objęta znaczna część tych produktów. Producentom zostaną udostępnione informacje dotyczące możliwych przeglądów wymagań eksploatacyjnych w przyszłości.

W celu zwiększenia wartości informacyjnej systemu oznakowania UE na początku 2007 r. Komisja dokona przeglądu dyrektywy ramowej 92/75/WE w celu rozszerzenia jej zakresu stosowania na inne urządzenia zużywające energię, taki jak chłodnie przemysłowe, jeżeli mogłoby to zwiększyć jej skuteczność. Istniejące klasyfikacje oznakowania będą uaktualniane i ponownie skalowane co 5 lat lub w przypadku gdy uzasadniają to nowe zmiany technologiczne, w oparciu o badania ekoprojektowe, w celu zastrzeżenia oznakowania „A” dla 10-20% sprzętu o najwyższej wydajności.

Na poziomie państw członkowskich wymagania ekoprojektowe i system etykietowania muszą zostać wdrożone, muszą być poddawane kontroli i stosowane. Jednocześnie system oznakowania stanowi bardzo użyteczny instrument wsparcia polityk krajowych, w tym kampanie informacyjne, systemy rabatów, wytyczne dotyczące zamówień publicznych i systemy białych certyfikatów.

(2) Rozwijanie usług w zakresie efektywnego wykorzystania energii przez użytkowników

Dyrektywa w sprawie efektywności końcowego wykorzystania energii i usług energetycznych (2006/32/WE), przyjęta na początku tego roku, zapewnia stosowne ramy dla wzmocnienia europejskiej współpracy w dziedzinie wydajności energetycznej w obszarach istnienia wyraźnego potencjału w zakresie energooszczędności. Potrzebna jest pełna współpraca z władzami państw członkowskich we wdrażaniu dyrektywy, w szczególności przy sporządzaniu ambitnych krajowych planów działania. Na mocy wyżej wymienionej dyrektywy Komisja przygotowuje Protokół ustaleń we współpracy z Radą Europejskich Regulatorów Energetyki (CEER) określając wytyczne i kodeks postępowania w dziedzinie zwiększania efektywności końcowego wykorzystania energii we wszystkich sektorach. Niniejsza dyrektywa umożliwi również ocenę systemu tzw. „białych certyfikatów” w całej UE w 2008 r. z uwzględnieniem zmiany sytuacji w państwach członkowskich i postępów w zakresie unijnego systemu zharmonizowanych pomiarów poprawy efektywności energetycznej.

(3) Zwiększanie efektywności energetycznej budynków

Działanie priorytetowe nr 2

Wymagania eksploatacyjne dla budynków i dla budynków o bardzo niskim zużyciu energii („budynków pasywnych”)

Komisja zaproponuje znaczne rozszerzenie zakresu dyrektywy w sprawie charakterystyki energetycznej budynków w 2009 r. po jej całkowitym wdrożeniu. Zaproponuje również minimalne wymagania eksploatacyjne UE dla nowych i odnowionych budynków (w kWh/m²). W odniesieniu do nowych budynków Komisja opracuje również pod koniec 2008 r. strategię dla budynków o bardzo niskim zużyciu energii lub budynków pasywnych²⁴ we współpracy z państwami członkowskimi i najważniejszymi zainteresowanymi stronami w kierunku szerszego upowszechniania tego typu domów do 2015 r. Komisja będzie służyć za dobry przykład stosując wyżej opisaną strategię do własnych budynków.

Dyrektywa w sprawie charakterystyki energetycznej budynków (2002/91/WE), której transpozycja przez państwa członkowskie miała nastąpić do stycznia 2006 r.²⁵ może odegrać zasadniczą rolę w wykorzystaniu potencjalnych oszczędności w sektorze budowlanym, które szacuje się na 28%²⁶ i które z kolei mogą przyczynić się do zmniejszenia całkowitego końcowego zużycia energii w UE o około 11%. Jednakże w celu wykorzystania pełnego potencjału w sektorze budowlanym Komisja zaproponuje rozszerzenie zakresu dyrektywy w taki sposób, by objąć nią znaczną liczbę mniejszych budynków, np. poprzez znaczne obniżenie obecnego progu 1000 m² mającego zastosowanie do minimalnych wymagań eksploatacyjnych dla większych renowacji w celu objęcia większości istniejących budynków.

²⁴ Domy pasywne są powszechnie określane jako domy bez tradycyjnych systemów ogrzewania i bez aktywnego chłodzenia. Wymagają one bardzo wysokiego poziomu izolacji i mechanicznego systemu wentylacji z wysoce energooszczędnym odzyskiem ciepła. Domy te zwane są również: domami niezużywającymi energii, domami bez ogrzewania.

²⁵ Państwa członkowskie mogą wnioskować o dodatkowy 3-letni okres (do 2009 r.) niezbędny do pełnego stosowania niektórych przepisów niniejszej dyrektywy.

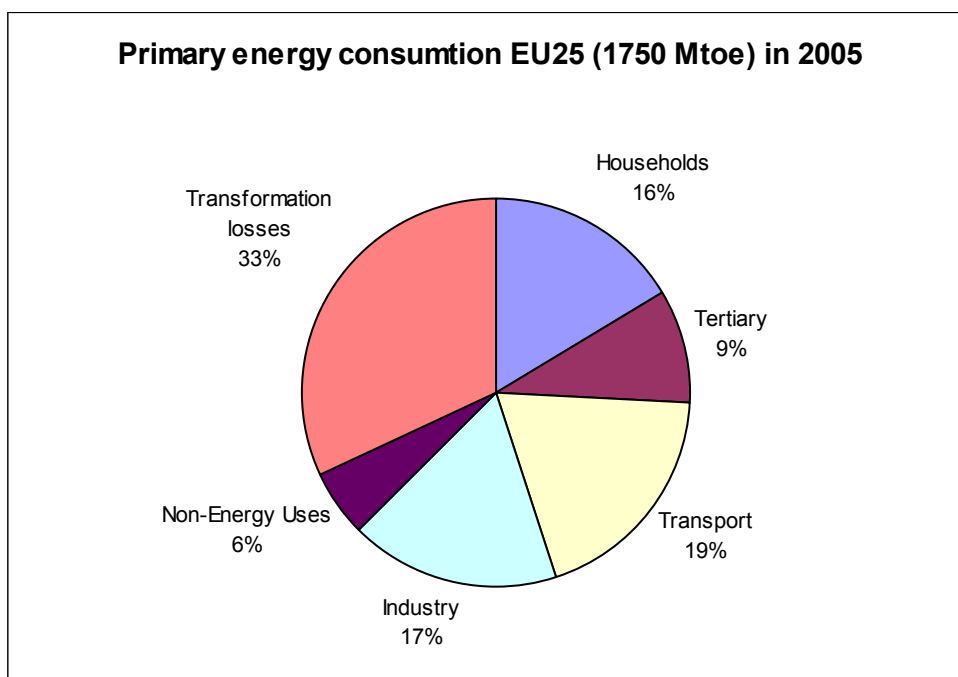
²⁶ Wuppertal Institute 2005. W oparciu o Mantzos (2003). Elektryczna żarówka energooszczędna zużywa przykładowo pięciokrotnie mniej energii elektrycznej niż zwykła. Wymiana żarówek może bez trudu przynieść przeciętnemu gospodarstwu domowemu oszczędność 100 EUR rocznie.

W 2009 r. Komisja wystąpi również z propozycją minimalnych wymagań eksploatacyjnych UE dla nowych i odnowionych budynków (w kWh/m²) i ich elementów, takich jak okna. We współpracy z sektorem budowlanym podejmie konieczne środki dla opracowania strategii rozpowszechniania domów o bardzo niskim zużyciu energii lub domów pasywnych w celu uczynienia tego typu domów normą w nowym budownictwie w perspektywie średnioterminowej, w miarę jak odpowiednie technologie staną się dostępne na rynku.

Bardziej wyczerpujący wykaz zaproponowanych działań związanych z istniejącym prawodawstwem UE zawiera Załącznik.

5.2. Poprawa w zakresie przetwarzania energii

W produkcji i dystrybucji energii tkwi duży potencjał (rysunek 3) w zakresie racjonalizacji zużycia energii ze względu na obecne znaczne straty wynikające z przetwarzania (rysunek 4).

Rysunek 4

Sektor przetwarzania energii wykorzystuje około jedną trzecią całej energii pierwotnej. Jednocześnie średnia wydajność przetwarzania w odniesieniu do produkcji energii elektrycznej wynosi przykładowo około 40%. Nowa zdolność produkcyjna może mieć wydajność prawie 60%. Stwarza to możliwość znacznego zwiększenia efektywności energetycznej. Możliwe jest również zmniejszenie strat związanych z przesyłem i dystrybucją energii elektrycznej, które często wynoszą 10%.

Unijny system handlu uprawnieniami do emisji stanowi skuteczną motywację dla producentów energii elektrycznej do ograniczenia emisji oraz racjonalizacji zużycia energii w sposób najbardziej uzasadniony ekonomicznie. Komisja planuje obecnie przegląd systemu.²⁷ Poprzez ustanowienie krajowego planu rozdziału uprawnień do emisji oraz wytworzenie ogólnego niedoboru pozwoleń na emisje CO₂ na rynku, państwa członkowskie mogą nadal korzystać z unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji jako mechanizmu motywującego do bardziej racjonalnego wytwarzania energii. Niemniej jednak Komisja uważa, że konieczne będzie wprowadzenie szeregu nowych środków i dlatego proponuje zestaw działań.

Działanie priorytetowe nr 3

Zwiększanie efektywności energetycznej produkcji i dystrybucji energii

Komisja opracuje do 2008 r. minimalne wiążące wymagania w zakresie energooszczędności dla nowych urządzeń wytwarzających energię elektryczną oraz instalacji ogrzewania i chłodzenia o mocy niższej niż 20 MW²⁸ i, w razie potrzeby, rozważy takie wymagania dla większych jednostek produkcyjnych. Przygotuje również we współpracy z przemysłem dostaw energii wytyczne dotyczące dobrych praktyk eksploatacyjnych dla istniejącej mocy w celu zwiększenia średniej energooszczędności wszystkich central oraz zatwierdzi wytyczne w sprawie dobrych praktyk regulacyjnych w celu zmniejszenia strat związanych z przesyłem i dystrybucją. W 2007 r. przedstawiony zostanie wniosek dotyczący nowych ram regulacyjnych dla promowania połączenia zdecentralizowanych jednostek produkcyjnych.

W celu zwiększenia ogólnej energooszczędności w sektorze przetwarzania energii Komisja będzie ściśle współpracować z przemysłem dostaw i dystrybucji energii oraz z Radą Europejskich Regulatorów Energetyki (CEER) i Europejską Grupą Regulatorów Elektroenergetyki i Gazownictwa (ERGEG).

W ramach wdrażania dyrektywy w sprawie wspierania kogeneracji (CHP) (2004/8/WE) możliwe jest ograniczenie strat w sieciach rozdzielczych. Do tej pory zaledwie około 13 % zużywanej w UE energii elektrycznej wytwarza się przy użyciu tej technologii. Harmonizacja metod obliczania i gwarancji pochodzenia oraz ulepszenia w zakresie pomiarów i ustanowienie norm będą mieć zasadnicze znaczenie dla stymulowania dalszych postępów w rozwoju produkcji skojarzonej (kogeneracji). Wszystkie te cele będą dalej realizowane. Od 2007 r. zaproponowane zostaną minimalne wymagania i uregulowania eksploatacyjne dla ciepłownictwa komunalnego oraz wytwarzania energii elektrycznej w skojarzeniu z wytwarzaniem ciepła (CHP).

Również w tym przypadku bardziej wyczerpujący wykaz zaproponowanych środków znajduje się w Załączniku.

²⁷ Doświadczenie i rozmowy pomiędzy Komisją i państwami członkowskimi dotyczące krajowych planów przydziału na lata 2008-2012 powinny również przynieść wiedzę na temat pragmatycznego udoskonalenia systemu.

²⁸ Wytwarzanie nieobjęte systemem handlu uprawnieniami do emisji UE.

5.3. Zmiany w transporcie

Sektor transportu odgrywa zasadniczą rolę w gospodarce europejskiej - przypada na niego prawie 20% całkowitego zużycia energii pierwotnej. 98% energii zużytej w tym sektorze pochodzi z paliw kopalnych. Ponieważ transport to także sektor, w którym zużycie energii rośnie najszybciej, jest on głównym źródłem emisji gazów cieplarnianych, a jego funkcjonowanie uzależnione jest od importowanych paliw kopalnych. W związku z powyższym konieczne jest wykorzystanie potencjału korzyści wynikających z energooszczędności w tym sektorze. Potencjał ten można optymalnie wykorzystać w szczególności poprzez zmniejszenie zużycia paliwa przez samochody, rozwijanie rynków pojazdów o niższej emisji zanieczyszczeń, zagwarantowanie utrzymania właściwego ciśnienia powietrza w oponach oraz przez poprawę efektywności miejskiego, kolejowego, morskiego i powietrznego systemu transportu i zmianę zachowań w dziedzinie transportu. Transport kombinowany tj. efektywne wykorzystanie różnych rodzajów transportu: pojedynczych i łączonych przyczyni się do optymalnego wykorzystania zasobów, w tym energii. Promowanie transportu morskiego bliskiego zasięgu i autostrad morskich, a także innych bardziej przyjaznych środowisku i energooszczędnych rodzajów transportu przyczyni się do zwiększenia energooszczędności.

Działanie priorytetowe nr 4

Uzyskanie paliwooszczędnych samochodów

Komisja, której zadaniem jest zajmowanie się kwestiami energooszczędności i emisji CO₂ przez samochody zaproponuje w 2007 r., w razie konieczności, przepisy prawne mające na celu zapewnienie realizacji celu 120 g CO₂/km do roku 2012 dzięki kompleksowemu i spójnemu podejściu, zgodnie z ustaleniami na poziomie UE. Równocześnie zaproponuje wzmocnienie wymogów UE w zakresie oznakowania pojazdów.

Ze względu na ścisły związek między paliwooszczędnością i emisjami CO₂, większą część tego potencjału można wykorzystać podejmując nowe środki, w tym środki prawne zmierzające do zagwarantowania koniecznej redukcji CO₂. Jeżeli okaże się, że dobrowolne zobowiązania ograniczenia emisji do 140 g CO₂/km do roku 2008/2009, podjęte przez przemysł samochodowy, nie zostaną dotrzymane, Komisja bez wątpienia zaproponuje uregulowania prawne. W tym celu do końca 2006 r. przyjmie komunikat w sprawie zrewidowanej strategii długoterminowej, której celem jest redukcja CO₂ emitowanego przez samochody, wykraczający poza obecne dobrowolne zobowiązania, w celu osiągnięcia do 2012 r. wspólnotowego celu 120 g CO₂/km w ramach kompleksowego i spójnego podejścia, z udziałem innych zainteresowanych stron i władz oraz z wykorzystaniem innych instrumentów²⁹.

Komisja będzie kontynuować swoje wysiłki w kierunku rozwijania rynków dla bardziej ekologicznych, inteligentnych, bezpiecznych i energooszczędnych pojazdów poprzez zamówienia publiczne i podnoszenie świadomości. Technologie teleinformatyczne będą również coraz częściej wykorzystywane do celów zwiększania energooszczędności pojazdów³⁰. Zostanie zaproponowana zmieniona i rozszerzona dyrektywa w sprawie

²⁹ Np. uwzględnienie elementu CO₂ w podatkach nakładanych na samochody osobowe (COM (2005) 261).

³⁰ Komunikat w sprawie inicjatywy „Inteligentny samochód” (COM(2006) 59 wersja ostateczna) i drugi Komunikat na temat eBezpieczeństwa (COM(2005)431 wersja ostateczna).

oznakowania pojazdów paliwooszczędnych (1999/94/WE) w celu poprawy i harmonizacji koncepcji oznakowania w całej UE dla zachęcania konsumentów i producentów do promowania bardziej energooszczędnych pojazdów. Podobnie jak w przypadku innych produktów, oznakowanie „A” będzie zastrzeżone dla 10-20% najbardziej wydajnych samochodów, a system oznakowania będzie aktualizowany po 3 latach.

Według obliczeń³¹ opony i ciśnienie powietrza w oponach mogą przyczynić się do zwiększenia energooszczędności pojazdów o ponad 5%. Komisja udzieli mandatu na opracowanie uznanej europejskiej lub, jeśli to możliwe, międzynarodowej normy dotyczącej maksymalnych wartości granicznych oporu toczenia oraz na wprowadzenie oznakowania opon pojazdów drogowych. Ponadto ułatwi zawieranie dobrowolnych porozumień i rozważy podjęcie innych środków w celu promowania instalacji systemów kontroli ciśnienia powietrza w oponach i systemów pompowania we wszystkich pojazdach drogowych, w tym obowiązkowej instalacji systemów kontroli ciśnienia powietrza w oponach we wszystkich nowych pojazdach.

Istnieje potrzeba ograniczenia niepotrzebnego zużycia energii spowodowanego przez nieefektywny transport miejski. Biorąc pod uwagę odpowiedzialność władz lokalnych i regionalnych Komisja, w ramach nowej Zielonej Księgi w sprawie transportu miejskiego, przedstawi wspólne rozwiązania w oparciu o konkretne środki, które przyniosły już pozytywne wyniki, w tym, tam gdzie to konieczne, opłaty za korzystanie z infrastruktury i opłaty za korzystanie z zatłoczonych dróg. Obejmą one nowe podejścia mające na celu promowanie korzystania z transportu publicznego, wspólnego korzystania z samochodu, niezmotoryzowanych rodzajów transportu oraz pracy na odległość w miastach europejskich. Takie wspólne rozwiązania będą uwzględniać strategię tematyczną w sprawie środowiska miejskiego³² oraz doświadczenia zdobyte w ramach inicjatywy CIVITAS³³.

Co się tyczy racjonalizacji zużycia energii w przypadku innych rodzajów transportu, Komisja rozważy możliwość zastosowania instrumentów rynkowych w sektorze morskim i po ostatnim komunikacie w sprawie ograniczenia wpływu lotnictwa na zmiany klimatyczne³⁴ zaproponuje środki dla sektora lotnictwa, takie jak objęcie tego sektora systemem handlu uprawnieniami do emisji, nie stwarzając przy tym zagrożeń dla ogólnej konkurencyjności tych sektorów. Energooszczędność w sektorze kolejowym będzie promowana poprzez pełne wdrożenie jego ram prawnych do 2007 r. Bardziej wyczerpującą listę zaproponowanych środków w dziedzinie transportu zawiera Załącznik.

5.4. Finansowanie energooszczędności, bodźce ekonomiczne i ceny energii

Chociaż wiele środków w zakresie racjonalizacji zużycia energii to środki w pełni uzasadnione ekonomicznie w perspektywie krótkoterminowej, ze względu na bardzo krótki okres zwrotu i przeszkody finansowe, wielu takich środków się nie podejmuje. Dotyczy to zwłaszcza małych i średnich przedsiębiorstw.

³¹ Oprócz znaczących korzyści, jakie może przynieść eksploatacja dobrych opon pod prawidłowym ciśnieniem, przeciętny kierowca może bez trudu zaoszczędzić na paliwie 100 EUR rocznie, prowadząc samochód w sposób bardziej ekologiczny (Międzynarodowa Agencja Energii „Saving oil in a hurry”, 2005).

³² COM(2005) 718 wersja ostateczna.

³³ Program wchodzący w zakres programu ramowego RTD mający na celu pomoc miastom w osiągnięciu bardziej zrównoważonego, ekologicznego i energooszczędnego systemu transportu miejskiego.

³⁴ COM(2005) 459 wersja ostateczna.

W celu ułatwienia finansowania energooszczędności i poprawy sposobu wpływania sygnałów cenowych na energooszczędność Komisja **zidentyfikuje i spróbuje usunąć** w ustawodawstwie krajowym **pozostałe przeszkody prawne** w odniesieniu do (i) przedsiębiorstw dostarczających rozwiązania w zakresie energooszczędności³⁵ (zwanymi „przedsiębiorstwami świadczącymi usługi energetyczne” lub „ESCO”, (ii) wspólnych i gwarantowanych oszczędności, (iii) finansowania przez osoby trzecie i (iv) umów o realizację usług o określonych parametrach. Rozszerzone będzie **korzystanie z lokalnych funduszy obrotowych** i giełd wymiany informacji.

Ponadto ułatwione będzie tworzenie **partnerstw publiczno-prywatnych (PPP)** z prywatnym sektorem bankowym, Grupą EBI, EBOR i innymi międzynarodowymi instytucjami finansowymi (IFI) w celu przyciągnięcia większych funduszy na finansowanie zadłużenia, stworzenia instrumentów gwarancji i zastosowania kapitału podwyższonego ryzyka w dziedzinie nowych technologii energooszczędnych w UE.

Działanie priorytetowe nr 5

Ułatwianie właściwego finansowania inwestycji w dziedzinie energooszczędności dla małych i średnich przedsiębiorstw oraz przedsiębiorstw świadczących usługi energetyczne

Poprzez liczne konkretne inicjatywy w 2007 i 2008 r. Komisja wezwie sektor bankowy do oferowania pakietów finansowych szczególnie przeznaczonych dla małych i średnich przedsiębiorstw oraz przedsiębiorstw świadczących usługi energetyczne, które chcą wykorzystać oszczędności wynikające z racjonalizacji zużycia energii zgłoszone podczas audytów energetycznych. Dostęp do finansowania wspólnotowego takiego jak Zielony Fundusz Inwestycyjny, współfinansowany przez CIP³⁶ zostanie udostępniony dla promowania innowacji ekologicznych.

Potencjał w zakresie racjonalizacji zużycia energii jest szczególnie duży w nowych państwach członkowskich. Komisja będzie nadal zachęcać do korzystania z funduszy strukturalnych i funduszu spójności w celu ułatwienia podwyższania poziomu finansowania prywatnego na szczeblu krajowym i lokalnym inwestycji na rzecz wydajności energetycznej.

Działania priorytetowe nr 6

Promowanie energooszczędności w nowych państwach członkowskich

Energooszczędność jest jednym z priorytetów polityki spójności. Komisja będzie promować wprowadzanie krajowych i regionalnych programów w ramach europejskiej polityki regionalnej dla upowszechniania bardziej intensywnych inwestycji³⁷, dla zwiększania efektywności energetycznej, zwłaszcza w nowych państwach członkowskich, w tym w sektorach mieszkalnictwa wielorodzinnego i społecznego. Ponadto Komisja będzie wspierać tworzenie sieci wśród państw członkowskich i regionów w celu zagwarantowania finansowania najlepszych rozwiązań w dziedzinie energooszczędności.

³⁵ Przedsiębiorstwa te zwykle akceptują pewien poziom ryzyka finansowego. Płatność za dostarczone usługi opiera się (w całości lub w części) na uzyskanej zwiększonej energooszczędności oraz na spełnianiu innych uzgodnionych kryteriów eksploatacyjnych.

³⁶ Program ramowy na rzecz konkurencyjności i innowacji (2007-2013).

³⁷ Mianowicie poprzez opracowywanie wspólnych programów wsparcia takich jak JASPERS, JEREMIE i JESSICA dla regionów, MŚP i miast, w powiązaniu z Grupą EBI, EBOR i innymi IFI.

Doświadczenie pokazało, że opodatkowanie jako sposób internalizacji kosztów zewnętrznych jest skutecznym narzędziem promowania energooszczędności.

Działania priorytetowe nr 7 Spójne stosowanie opodatkowania

Komisja przygotowuje Zieloną Księgę w sprawie bezpośredniego opodatkowania (2007), a następnie dokona przeglądu dyrektywy w sprawie opodatkowania energii elektrycznej³⁸ w 2008 r. w celu ułatwienia bardziej ukierunkowanego i spójnego stosowania opodatkowania energii elektrycznej, zwłaszcza poprzez włączanie kwestii racjonalizacji zużycia energii i aspektów środowiskowych.

Ponadto w 2007 r. Komisja zbada koszty i zyski ze stosowania **kredytów podatkowych** jako zachęty dla przedsiębiorstw do promowania zwiększonej produkcji zatwierdzonych energooszczędnych urządzeń i sprzętu oraz dla konsumentów do promowania zakupu takich urządzeń i sprzętu.

W odniesieniu do opodatkowania pojazdów Komisja wzywa Radę do przyjęcia możliwie najszybciej jej wniosku odnoszącego się do uzależnienia opodatkowania od emisji CO₂ i zachęca państwa członkowskie do wprowadzenia tych zmian do planowanych reform opodatkowania (COM (2005) 261).

W 2007 r. Komisja proponuje również szczególne przepisy podatkowe w odniesieniu do oleju napędowego używanego do celów handlowych, mające na celu zmniejszenie nadmiernych różnic w poziomach opodatkowania pomiędzy państwami członkowskimi. Wniosek powinien zwiększyć efektywność energetyczną w transporcie poprzez ograniczenie „turystyki w celu zakupu paliwa”.

Na koniec Komisja przypomina, że wiele państw członkowskich ma już prawo do stosowania obniżonej stawki podatku VAT, szczególnie dla wspierania inwestycji na rzecz racjonalizacji zużycia energii (lepszą izolacją budynków itd.).

5.5. Zmiana zachowania wobec energii

W celu wydajnego korzystania z energii należy promować, ułatwiać i wzmacniać racjonalne i odpowiedzialne zachowania. Zdolność instytucjonalna, świadomość oraz jasna, rzetelna i dostępna informacja dotycząca technologii i technik wykorzystania energii są ważnymi elementami warunkującymi racjonalne zachowanie rynku. Konieczne jest kształcenie i szkolenia wszystkich zainteresowanych stron, nieodzowne są również technologie informatyczne.

³⁸ Dyrektywa 2003/96/WE, Dz.U. L 283 z 31.10.2003, str. 51.

Działanie priorytetowe nr 8

Podnoszenie świadomości w zakresie racjonalizacji zużycia energii

Priorytetowe dziedziny oprócz poprawy oznakowania obejmą plany kształcenia i szkolenia oraz programy dla personelu zarządzającego energią w przemyśle i przedsiębiorstwach gazowych i energetycznych. Obejmą również pomoce naukowe dla szkolnictwa na poziomie podstawowym, średnim i zawodowym. Elementy te będą rozwijane od 2007 r. w ramach programów Wspólnoty na podstawie zaleceń dla państw członkowskich i we współpracy z agencjami państw członkowskich i Wspólnoty zajmującymi się edukacją.

Energooszczędność zaczyna się w domu. Dlatego Komisja i inne instytucje UE będą służyć za **wzór na przykład** poprzez prezentowanie nowych, energooszczędnych technologii w swoich budynkach, pojazdach, sprzęcie biurowym i innym sprzęcie wykorzystującym energię oraz przyjmowanie wytycznych dotyczących zamówień publicznych w odniesieniu do innych usług. Stosując wspólnotowy system eko-zarządzania i audytu (EMAS)³⁹, Komisja zadba o to, by wszystkie budynki będące jej własnością posiadały odpowiedni certyfikat do końca 2009 r.

W pozostałych obszarach systemy zarządzania energooszczędnością będą rozwijane i współfinansowane przez programy Wspólnoty takie jak CIP⁴⁰. Beneficjenci opracują wytyczne dotyczące sposobów promowania produktów energooszczędnych i dostarczą plany kształcenia i szkolenia personelu zarządzającego energią. Do końca 2006 r. Komisja przedstawi Program na rzecz środowiska dla MŚP (MŚP-Środowisko), w tym zestaw narzędzi na rzecz wydajności energetycznej, oraz rozwinie strategiczne plany technologii w dziedzinie energetyki, uwzględniające wkład technologii teleinformatycznych w poprawę wydajności energetycznej.

Działanie priorytetowe nr 9

Energooszczędność na terenach zabudowanych

W 2007 r. Komisja stworzy „porozumienie między merami” skupiające w ramach stałej sieci merów 20-30 największych i przodujących miast europejskich. Jego celem jest wymiana i stosowanie najlepszych rozwiązań i w ten sposób znaczna racjonalizacja zużycia energii w środowisku miejskim gdzie lokalne decyzje i inicjatywy w obszarze polityk, w tym w sektorze transportu odgrywają bardzo ważną rolę.

W celu zapewnienia praktycznych przykładów środków i polityk w zakresie energooszczędności Komisja w ramach kampanii Ekologiczna Energia dla Europy oraz przy wsparciu programu Inteligentna Energia dla Europy zorganizuje konkurs w każdym państwie członkowskim w celu przyznania nagrody dla najbardziej energooszczędnej szkoły. Kryteria wyboru dla przyznania wyróżnienia obejmą zarządzanie energią i zużycie energii przez odnośne placówki szkolne oraz poziom wiedzy studentów o energooszczędności i racjonalnym wykorzystaniu energii. Zostanie również rozważona koncepcja organizacji nagrody europejskiej.

Dalsze środki zostały określone w Załączniku.

³⁹ **EMAS** został ustanowiony na mocy rozporządzenia (WE) nr 761/2001. Dz.U. L 114 z 24.4.2001, str. 1.

⁴⁰ Program ramowy na rzecz konkurencyjności i innowacji 2007-2013. COM (2005) 121 wersja ostateczna.

5.6. Partnerstwa międzynarodowe

Energooszczędność wprawdzie zaczyna się w domu, ale jest kwestią o wymiarze międzynarodowym. Unia Europejska powinna prowadzić dwustronną i międzynarodową politykę w dziedzinie handlu i rozwoju, stosować umowy, traktaty i instrumenty (w tym dialog) w celu promowania rozwoju technologii i technik energooszczędnych oraz korzystania z nich.

Działanie priorytetowe nr 10

Zwiększanie energooszczędności na świecie

W celu promowania energooszczędności na skalę światową Komisja podejmie w 2007 r. inicjatywę mającą na celu osiągnięcie porozumienia ramowego z krajami będącymi najważniejszymi partnerami handlowymi i z organizacjami międzynarodowymi. Porozumienie skupi się na racjonalizacji zużycia energii w sektorach użytkowników końcowych i w przetwarzaniu energii, a także wykorzysta szereg polityk i środków.

W celu skoncentrowania działań na racjonalizacji zużycia energii i zwiększaniu energooszczędności na całym świecie Komisja zaproponuje **międzynarodową umowę ramową** obejmującą kraje uprzemysłowione i rozwijające się, w tym Brazylię, Chiny, Indie, Japonię, Rosję i Stany Zjednoczone. Zostanie to dokonane we współpracy z Organizacją Narodów Zjednoczonych, Międzynarodową Agencją Energii, G8 (Dialog na rzecz zmian klimatycznych Gleneagles), Światową Organizacją Handlu, Bankiem Światowym, EBOR, EBI i innymi instytucjami. Celem jest rozwijanie ściślejszej współpracy w zakresie pomiaru i oceny energooszczędności, minimalnych wymagań eksploatacyjnych dla towarów i usług, oznakowania, certyfikacji, audytów energetycznych, strat powodowanych przez urządzenia w trybie gotowości, kodeksów postępowania i w innych dziedzinach. Powinna ona objąć wszystkie sektory odbiorców końcowych, w tym transport, a także przetwarzanie energii tam, gdzie światowy potencjał jest szczególnie duży. W celu rozpoczęcia procesu Komisja zorganizuje w 2007 r. wielką konferencję międzynarodową na temat energooszczędności.

6. Wnioski i dalsze kroki

Wdrażanie środków określonych w niniejszym planie działania i w Załączniku może zacząć przynosić pierwsze wyniki w nadchodzących sześciu latach, a w wielu przypadkach w nadchodzących trzech latach. Dokonane postępy zostaną poddane ocenie w ramach regularnych Strategicznych Przeglądów Energetyki⁴¹. Główny przegląd śródtęminowy odbędzie się w 2009 r. w czasie wdrażania planu działania. Potencjalne oszczędności są niezaprzeczalne. W celu ich wykorzystania konieczne jest wprowadzenie narzędzi, programów wsparcia, działań strategicznych i niezbędnych możliwości instytucjonalnych.

Jednak jeżeli określone tutaj cele mają zostać osiągnięte, przede wszystkim konieczna jest wola i zaangażowanie polityczne na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym. W gestii Rady i Parlamentu oraz decydentów na szczeblu krajowym i regionalnym leży ponowne podkreślenie ich pełnego zaangażowania i ustanowienie wyraźnego i jednoznacznego mandatu dla ułatwienia wdrażania niniejszego planu działania poprzez jego zatwierdzenie i przyjęcie przedstawionych propozycji działań.

⁴¹ COM (2006) 105 wersja ostateczna z dnia 8 marca 2006 r.

ZAŁĄCZNIK: Zaproponowane środki⁴²

Komisja podejmie następujące środki⁴³: **1. Dynamiczne wymagania w zakresie charakterystyki energetycznej dla produktów, budynków i usług**

- Wdrażanie dyrektywy w sprawie ekoprojektu (2005/32/WE)
 - koordynacja wymogów dotyczących ekoprojektu, oznakowania i zachęt (2007-2012)
 - opracowanie wymogów dotyczących ekoprojektu dla 14 grup produktów priorytetowych (2007-2009)
- opracowanie wymogów dotyczących ekoprojektu dla innych produktów (2008-2010)
- wspieranie samozobowiązania do realizacji oszczędności energii (2007-2012)
- Wdrażanie i zmiana dyrektywy ramowej w sprawie etykietowania (92/75/WE)
 - propozycja dyrektywy Komisji dotyczącej etykietowania zawierającego informacje o zużyciu energii przez grzałki gazowe i elektryczne (2007)
 - przygotowanie dodatkowych środków wdrażania w zakresie oznakowania i przegląd istniejącego oznakowania w celu ponownego ich określenia co 5 lat, tak aby tylko 10-20% miało oznakowanie „A” oraz przegląd kosztów cyklu życia i spodziewanych oszczędności energii (2007-2009)
 - rozpoczęcie kompleksowego przeglądu dotyczącego wdrażania dyrektywy (2007)
- Wdrażanie i zmiana umowy Energy Star w sprawie urzędzeń biurowych⁴⁴
 - zawarcie nowej 5-letniej umowy Energy Star (2007)
 - propozycja zmiany rozporządzenia (WE) nr 2422/2001 w sprawie wspólnotowego programu znakowania sprawności energetycznej urzędzeń biurowych (2007)
 - rozwijanie bardziej rygorystycznych kryteriów energooszczędności dla urzędzeń biurowych (2007-2011)
- Wdrażanie i zmiana dyrektywy w sprawie efektywności końcowego wykorzystania energii i usług energetycznych (2006/32/WE)
 - przygotowanie protokołu ustaleń w sprawie racjonalnego gospodarowania energią we współpracy z CEER za pośrednictwem Europejskiej Grupy Regulatorów Elektroenergetyki i Gazownictwa ERGEG (2007)

⁴² Wszystkie zaproponowane działania są szczegółowo opisane w dokumencie roboczym Służb Komisji „Analiza Planu działania na rzecz racjonalnego zużycia energii”, SEC(2006) 1173.

⁴³ Daty podane w nawiasach wskazują na szacunkowe rozpoczęcie środka przez Komisję i/lub czas jego trwania.

⁴⁴ Rozporządzenie (WE) nr 2422/2001.

- ocena systemu tzw. „białych certyfikatów” na poziomie Wspólnoty (2008)
- zwiększanie spójności krajowych wytycznych dotyczących zamówień publicznych w sprawie energooszczędności (2008)
- dążenie do osiągnięcia porozumienia dotyczącego bardziej rygorystycznych i zharmonizowanych kryteriów umów dobrowolnych w celu znacznego zwiększenia energooszczędności (2009)
- udzielenie mandatu na przyjęcie europejskiej normy dotyczącej audytów energetycznych (2008)
- zaproponowanie bardziej szczegółowych wymogów w zakresie pomiarów i fakturowania (2009)
- rozważenie możliwości wsparcia lub ustanowienia centrum identyfikacji i udoskonalania nowych i istniejących technologii (2008)
- Wdrażanie i zmiana dyrektywy w sprawie charakterystyki energetycznej budynków (2002/91/WE)
 - zaproponowanie zwiększenia roli sektora publicznego w przedstawianiu nowych technologii i metod (2009)
 - zaproponowanie znacznego obniżenia progu minimalnych wymagań eksploatacyjnych dla głównych renowacji (2009)
 - zaproponowanie minimalnych wymagań eksploatacyjnych (w kWh/m²) dla nowych i odnowionych budynków oraz niektórych elementów w celu zbliżenia się nowych budynków do poziomu domów pasywnych⁴⁵ od 2015 r. (2009)
 - propozycja wiążących wymogów nakładających obowiązek instalowania technologii pasywnego systemu ogrzewania i chłodzenia (pod koniec 2008)
 - zaproponowanie środków zapewniających finansowanie przez państwa członkowskie inwestycji o wysokim stosunku efektywności kosztowej (2009)
- Wdrażanie dyrektywy w sprawie wyrobów budowlanych (89/106/WE)
 - uwzględnianie aspektów energooszczędności w normach dotyczących wyrobów budowlanych tam, gdzie to stosowne (2008).

⁴⁵

Domy z minimalną potrzebą zewnętrznych dostaw energii w odniesieniu do ogrzewania i chłodzenia.

2. Poprawa w zakresie przetwarzania energii

- rozwijanie minimalnych wymagań w zakresie energooszczędności dla nowych urządzeń wytwarzających energię elektryczną oraz instalacji ogrzewania i chłodzenia o mocy niższej niż 20 MW i, w razie potrzeby, rozważenie takich wymagań dla większych jednostek produkcyjnych (2008)
- opracowanie we współpracy z przemysłem dostaw wytycznych dotyczących dobrych praktyk eksploatacyjnych dla istniejącej mocy (2008)
- udzielenie mandatu na przyjęcie europejskiej normy dotyczącej systemu certyfikacji inżynierów elektrociepłowni (2008)
- zatwierdzenie we współpracy z CEER przez ERGEG wytycznych w sprawie dobrych praktyk regulacyjnych w celu zmniejszenia strat związanych z przesyłem i dystrybucją (2008)
- zaproponowanie nowych ram regulacyjnych mających na celu promowanie dostępu do sieci oraz połączenia zdecentralizowanych jednostek produkcyjnych (2007)
- Wdrażanie i zmiana dyrektywy w sprawie wspierania kogeneracji (CHP) (2004/8/WE), w tym:
 - przyspieszenie harmonizacji metod obliczeniowych dla wysokosprawnej produkcji skojarzonej (2008-2011)
 - udzielenie mandatu na przyjęcie europejskiej normy dotyczącej certyfikacji głównych inżynierów w centralach CHP (2008)
 - osiągnięcie porozumienia w sprawie zharmonizowanej elektronicznej gwarancji pochodzenia (2007-2009)
 - propozycja bardziej rygorystycznych wymogów promowania CHP w odniesieniu do organów regulacyjnych na rynku (2008-2011)
 - propozycja nałożenia na państwa członkowskie obowiązku określenia zapotrzebowania na ciepło, które może zostać pokryte przez kogenerację (2007-2008)
 - propozycja nałożenia na poszczególne państwa członkowskie obowiązku określenia krajowego potencjału związanego z utratą ciepła (2007-2008)
 - zaproponowanie minimalnych wymagań w zakresie energooszczędności w odniesieniu do ciepłowni komunalnych w oparciu o nową normę (2007-2008)
 - dążenie do przyjęcia europejskiej normy i minimalnych wymagań w zakresie energooszczędności dla mikrokogeneracji (2007-2009).

3. Zmiany w transporcie

- podjęcie środków w tym prawnych, tam gdzie to stosowne, w celu realizacji celu 120 g CO₂/km do roku 2012 w ramach kompleksowego i spójnego podejścia. Powinno to zostać osiągnięte w oparciu o osiągnięcie celu 140 g CO₂/km dzięki dobrowolnym porozumieniom do 2008-2009 r.
- wzmocnienie działań mających na celu rozwijanie rynków dla bardziej ekologicznych, inteligentnych, energooszczędnych i bezpiecznych pojazdów w następstwie wniosku Komisji dotyczącego dyrektywy w sprawie promowania ekologicznie czystych pojazdów w transporcie drogowym (COM(2005)634) (2007-2012)
- wzmocnienie w całej UE systemu informacji o ruchu i podróży uzyskiwanych w czasie rzeczywistym (RTTI) (2007-2012)
- wspieranie finansowania wprowadzania na rynek pojazdów energooszczędnych (2007)
- propozycja zmiany dyrektywy odnoszącej się do dostępności dla konsumentów informacji o zużyciu paliwa przez samochody (1999/94/WE) (2007)
- udzielenie mandatu na przyjęcie europejskiej i międzynarodowej normy dotyczącej pomiaru oporu toczenia opon samochodowych (2008)
- prace mające na celu przygotowanie wymogów w zakresie minimalnej energooszczędności dla systemów klimatyzacyjnych w samochodach (2007-2008)
- propozycja systemu oznakowania opon (2008)
- ułatwianie dobrowolnych umów i zaproponowanie innych środków w zakresie dokładnych systemów kontroli ciśnienia powietrza w oponach (2008-2009)
- rozważenie obowiązkowego zaopatrzenia nowych pojazdów w systemy kontroli ciśnienia powietrza w oponach (2008-2009)
- przedłożenie Zielonej Księgi w sprawie transportu miejskiego przedstawiającej w 2007 r. wspólne rozwiązania w oparciu o konkretne środki, które dały pozytywne wyniki, w tym, tam gdzie to konieczne, korzystanie z infrastruktury i opłaty za korzystanie z zatłoczonych dróg (2007)
- propozycja prawodawstwa mającego na celu harmonizację wymogów dotyczących promowania paliwooszczędności w programach kształcenia i projektach wsparcia dla kierowców (2008)
- promowanie energooszczędności w sektorze lotnictwa poprzez SESAR⁴⁶ (2007-2012)
- propozycja prawodawstwa dotyczącego włączania sektora lotnictwa do systemu handlu uprawnieniami do emisji UE (koniec 2006)

⁴⁶

Projekt badawczy SESAR (Single European Sky Air traffic management Research)

- badanie możliwości optymalizacji czyszczenia kadłubów statków (2007-2008)
- wykorzystanie oszczędności poprzez stosowanie przybrzeżnych instalacji zasilania elektrycznego dla statków poprzez propozycję prawodawstwa (2008-2009)
- promowanie transportu morskiego bliskiego zasięgu i autostrad morskich (2007-2012)
- wdrażanie ram prawnych w odniesieniu do transportu kolejowego (2007).

4. Finansowanie energooszczędności, zachęty ekonomiczne i ceny energii

- identyfikacja i usuwanie w państwach członkowskich przeszkód prawnych w korzystaniu z usług przedsiębiorstw usług energetycznych (ESCO) oraz instrumentów zawierania umów dotyczących energooszczędności (2007-2009)
- rozwijanie lokalnych funduszy obrotowych w powiązaniu z giełdami wymiany informacji dzięki ścisłej współpracy z EBOR, Grupą EBI i innymi IFI (2007-2009)
- ułatwianie tworzenia partnerstw publiczno-prywatnych z EBOR, Grupą EBI i innymi międzynarodowymi instytucjami finansowymi w celu przyciągnięcia funduszy na finansowanie zadłużenia, zabezpieczeń i kapitału podwyższonego ryzyka na rzecz MŚP, ESCO i innych przedsiębiorstw świadczących usługi energetyczne (2007)
- ułatwianie zwiększania finansowania projektów w zakresie energooszczędności, w tym w sektorach budownictwa wielorodzinnego i społecznego w nowych państwach członkowskich z funduszy strukturalnych i funduszu spójności (2007-2012)
- promowanie tworzenia sieci wśród państw członkowskich i regionów w celu zapewnienia finansowania najlepszych rozwiązań w dziedzinie energooszczędności (2007-2012)
- promowanie korzystania z funduszy publiczno-prywatnych w zakresie energooszczędności oraz finansowania pakietów dla MŚP i sektora publicznego dla audytów energetycznych i specyficznych inwestycji w zakresie energooszczędności określonych podczas audytów energetycznych z EBOR, Grupą EBI oraz funduszami strukturalnymi i funduszem spójności UE (2007-2012)
- zachęcanie do korzystania z finansowania Wspólnoty, takiego jak Zielony Fundusz Inwestycyjny, współfinansowany przez CIP dla MŚP w celu promowania rozwiązań dla promowania innowacji ekologicznych (2007-2012)
- badanie kosztów i korzyści ze stosowania kredytów podatkowych, jako zachęt dla przedsiębiorstw, do produkowania więcej lepszych urządzeń i sprzętu energooszczędnego oraz dla konsumentów do promowania zakupu takich urządzeń i sprzętu (2007)
- przygotowanie Zielonej Księgi w sprawie bezpośredniego opodatkowania (2007), a następnie przegląd dyrektywy w sprawie opodatkowania energii elektrycznej (2008) w celu włączenia kwestii racjonalizacji zużycia energii i aspektów środowiskowych

- zaproponowanie szczególnych przepisów podatkowych w odniesieniu do oleju napędowego używanego do celów handlowych mających na celu zmniejszenie nadmiernych różnic w poziomach opodatkowania pomiędzy państwami członkowskimi dla zwiększenia energooszczędności w sektorze transportu poprzez zmniejszenie „turystyki w celu zakupu paliwa” (2007).
- wezwanie Rady do przyjęcia wniosku Komisji (COM(2005)261) odnoszącego się do uzależnienia opodatkowania pojazdów od poziomu emisji CO₂ i zaproszenie państw członkowskich do wprowadzenia od tej pory tych zmian do rozważanych reform opodatkowania (2007)

5. Zmiana zachowania wobec energii

- idąc za przykładem EMAS wydawanie certyfikatów w odniesieniu do wszystkich budynków Komisji (2007-2009) i propozycja rozszerzenia tego działania na inne instytucje UE (2010)
- udoskonalenie wytycznych dotyczących energooszczędności w zmienionym rozporządzeniu EMAS (2007)
- przyjęcie wytycznych Komisji dotyczących zamówień publicznych (2008), promowanie systemów zarządzania energią, wytycznych dotyczących promowania produktów energooszczędnych i narzędzi szkoleniowych dla przemysłu, MŚP i sektora publicznego oraz przedstawienie dokumentu referencyjnego dotyczącego IPPC⁴⁷ (2007-2012)
- zaproponowanie państwom członkowskim zalecenia dotyczącego włączenia kwestii bezpieczeństwa energetycznego i zmiany klimatu do krajowych programów nauczania (2007); programy Wspólnoty zapewnią właściwe materiały informacyjne i wytyczne dotyczące nauczania (2007-2012)
- zaproponowanie inicjatywy na rzecz kształcenia zawodowego w zakresie energooszczędności (2008)
- stworzenie „porozumienia między merami” wraz z protokołem ustaleń w sprawie energooszczędności dla wymiany i stosowania najlepszych rozwiązań oraz utworzenia stałej sieci (2007)
- stworzenie i korzystanie z nowych sieci w ramach kampanii Ekologiczna Energia dla Europy (2007-2008)
- organizacja konkursu w każdym państwie członkowskim w celu przyznania nagrody dla najbardziej energooszczędnej szkoły (2007-2008)
- udział we wdrażaniu planu działania Agencji „Inteligentna Energia dla Europy” oraz krajowych, regionalnych i lokalnych agencji energetycznych (2007-2012)

⁴⁷ Dyrektywa dotycząca zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli (96/61/WE).

6. Partnerstwa międzynarodowe

- propozycja Międzynarodowego Porozumienia Ramowego w sprawie racjonalizacji zużycia energii (2007)
- zaproponowanie dobrowolnych porozumień (zobowiązań) z przedsiębiorstwami eksportującymi w sprawie informowania, minimalnych wymogów w zakresie energooszczędności i oznakowania (2007-2012)
- przywiązywanie większej wagi do energooszczędności w traktatach, umowach, dialogach i innych ramach współpracy poświęconych kwestiom energii i handlu (2007-2012)
- zwiększanie współpracy międzynarodowej w zakresie metod pomiaru dotyczących minimalnych wymogów w zakresie energooszczędności i oznakowania (2007-2012)

stworzenie międzynarodowej sieci dla szerzenia informacji i doradztwa w kwestiach dotyczących technologii energooszczędnych (2009).